

Poľnohospodárstvo je životný štýl, ale bez peňazí nefunguje

Financie sú existenčné pre začínajúcich farmárov, ale aj pre veľkých podnikateľov v agrosektore. Kapitál potrebujú na kúpu pôdy, poľnohospodárskej techniky, zvierat a obilnín či na prevádzkové náklady.

Bol to starší muž na čiastočnom invalidnom dôchodku, ktorý doma nemal internet a len nerád telefonoval. Keď musel zaslať úradné veci, zašiel na obecný úrad, kde kedysi pracoval, a použil ich fax alebo poslal podklady poštou. Ale miloval to, čo robil. Bol náruživým včelárom ako jeho dedo a jeho otec a potreboval peniaze, aby zveľadil to, čo zdedil. „Komunikácia a spracovanie podkladov boli náročné. Emailovú komunikáciu sprostredkovali kolegovia z pobočky, pomohli aj bývalí kolegovia klienta z miestneho obecného úradu. Podnikateľský zámer mu vypracovala dcéra a finančný plán pomohla zostaviť naša špecialistka,“ hovorí Soňa Šulková z Programu pre začínajúcich podnikateľov, ktorý pred dvoma rokmi ako jediná komerčná banka na Slovensku rozbehla Slovenskú sporiteľňu.

Prvý kontakt s klientom bol v apríli, podklady sa skompletizovali až v októbri. „Do tohto podnikateľského príbehu sme všetci vložili srdce, lebo ako hovorí Albert Einstein - keď vymrú včely, ľudstvu nezostávajú viac než štyri roky života,“ hovorí spokojne Šulková.

Riziká pre pestovateľov ovocia

Slovenská sporiteľňa dlhodobo podporuje poľnohospodárov v každom štádiu podnikania, či ide o začínajúcich alebo mladých farmárov, o skúsených podnikateľov v agrosektore alebo o veľké agrozdrúženia.

Všetci musia pri svojom podnikaní rátať so sezónnosťou a rizikami.

„Pre pestovateľov ovocia je veľkým problémom vplyv poveternostných a klimatických podmienok a veľmi silné jarné mrazy, ktoré niekoľko rokov pravidelne spôsobujú pokles úrody. Tra-

dičné protimrazové opatrenia ako parafínové sviečky alebo celoročná pohotovosť pracovníkov nepomohli a došlo k výraznému poškodeniu úrody. Niektorí pestovatelia v roku 2016 deklarovali až 70 percent výpadku na úrode,“ hovorí Jarmila Ištoková, produktová manažérka pre agrosektor v Slovenskej sporiteľni. Napriek poklesu úrody banka prefinancovala prvovýrobcov a veľkopestovateľov z južného Slovenska zakúpenie protimrazovej ochrany. „Dnes vieme, že kým iní pestovatelia mali 20 až 30-percentné výpadky, náš klient, ktorý k nám prišiel z inej banky, je spokojný, pretože jeho pokles je takmer nulový,“ dodáva Ištoková.

Farmárom banka často nastavuje špecifický splátkový kalendár. „To preto, aby nemuseli splácať istinu úveru v období, keď nemávajú príjmy. Alebo im splácanie nastavíme jednorazovo po termíne výplaty štátnej dotácie,“ vysvetľuje Tigran Aleksanyan z Programu pre začínajúcich podnikateľov Slovenskej sporiteľne.

Družstvo investovalo do sušičky a skladov obilia

Slovenská sporiteľňa poskytuje podnikateľom v agrosektore tiež investičné úvery, napríklad na kúpu technológií, strojov, skladov a iných hnuiteľných vecí, podporuje financovanie dotácií z nenávratných finančných príspevkov a spolupracuje s renomovanou poradenskou spoločnosťou Euro Dotácie, a.s., ktorá poskytuje komplexné služby pri získavaní finančnej podpory z EÚ.

Poskytuje aj ďalšie formy financovania ako na-

príklad odkup pohľadávok či financovanie skládových záložných listov.

Farmárom, ktorí majú schválenú štartovaciu dotáciu alebo iný príspevok od Poľnohospodárskej platobnej agentúry (PPA), ponúka banka preklenovací úver, aby dokázali fungovať, než im budú príspevky vyplatené.

Takto so Slovenskou sporiteľňou osem rokov spolupracuje aj poľnohospodár z Rimavskej Soboty. „Úver mi zakaždým pomáha preklenúť obdobie do poskytnutia dotácií. Využívam ho predovšetkým na prevádzku – na prefinancovanie hnojív, nákladov na zber krmovín, náhradných dielov a pohonných hmôt,“ hovorí.

Financovaním agrosektora banka nepomáha len konkrétnemu farmárovi, ale nepriamo aj okoliu. Na južnom Slovensku napríklad podporila poľnohospodárske družstvo, ktorému po ukončení živočíšnej výroby ostala časť areálu nevyužitá. Spolu s bankou družstvo rozložilo riziká a investovalo do vybudovania sušičky a skladov obilia. „Sušenie začalo družstvo poskytovať ako novú službu a vďaka investícií zachránilo aj niekoľko pracovných miest, čo je v dedine veľmi vzácné,“ hovorí Bartalos Tóth, obchodníčka pre firemných klientov v regióne Nitra.

Na kontrolu dobytku používajú drony

Slovenská sporiteľňa pomáha farmárom dlhodobo. „Podnikateľov v agrosektore podporujeme viac ako desať rokov a máme s nimi veľmi dobré skúsenosti. Poľnohospodárstvo má rastúcu tendenciu napriek prekážkam, ktoré musí zdolať, či už je to legislatíva, výkyvy cien komodít, ústup živočíšnej výroby alebo problémy s cenami mlieka,“ vysvetľuje Ištóková. Zdôrazňuje, že agrosektor budí neprávom dojem nepokrokovej oblasti. „Naše skúsenosti sú opačné. Máme klientov, ktorí sú technologicky mimoriadne zdatní, riadia prácu online, majú monitorovacie a evidenčné systémy, pre svoje podnikanie využívajú drony, napríklad na monitorovanie stáda,“ dodáva.

Posledné dva roky Slovenská sporiteľňa financuje aj začínajúcich farmárov bez podnikateľskej histórie. „Vďaka tomu dokážu vytvoriť pracovné miesto a zdroj ďalšieho príjmu nielen pre seba, ale aj pre ďalších ľudí, a raz z nich možno budú úspešní podnikatelia,“ hovorí Tigran Aleksanyan z Programu pre začínajúcich podnikateľov.

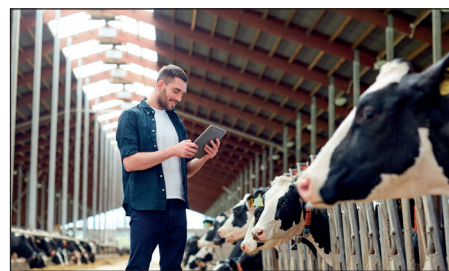
Samozrejme, pri začínajúcich podnikateľoch musí banka zohľadniť isté špecifiká. „Máme farmárov, s ktorými sme robili finančný plán alebo kalkuláciu na papieri, keďže nepoužívajú ani word, ani excel. Niektorí si myslia, že ústna dohoda s dodávateľmi a obchodnými partnermi platí rovnako ako písomná a popália sa na tom, že im nedodajú to, čo sľúbili,“ uvádza Aleksanyan.

Životom na farme žije celá rodina

Financie sú pre farmárov existenčné. Ako hovorí predseda Združenia mladých farmárov na Slovensku Milan Jurky, začínajúci farmári nemajú dostatočný kapitál na kúpu pôdy, poľno-

hospodárskej techniky či zvierat. „Počiatočná investícia je pre mladého človeka veľmi vysoká. Taktiež si treba uvedomiť, že poľnohospodárstvo je práca, ktorú veľmi ovplyvňuje klíma, počasie. Veľmi ľahko sa môže stať, že jeden rok bude pre farmára výnosný a ďalší bude bojom o prežitie,“ hovorí Jurky za združenie, ktoré mladým farmárom pomáha už desať rokov. Peniaze, sťažený prístup k vlastnej alebo prenajatej pôde a vysokú administratívnu záťaž považuje za najväčšie problémy, s ktorými musia farmári a farmárky bojovať. Združenie sa snaží začínajúcim farmárom okrem iného pomáhať návrhmi na zmeny legislatívy, organizuje pre nich rôzne workshopy či semináre.

Milan Jurky tiež pripomína, že poľnohospodárstvo je životný štýl, nielen sezónna práca. „Životu na farme sa musí prispôbiť celá rodina. Mnohí začínajúci farmári musia bojovať aj s nepochopením zo strany okolia. Obce sa pomaly

menia na moderné predmestia, vytráca sa čaro vidieka, kde vám ráno kikiríka kohút a v ohradách sa pasie dobytok. Ale keď sa farmár vysporiada s uvedenými problémami a získa aj finančnú podporu, určite nájde záľubenie v tejto práci, ktorá do jeho života aj života jeho okolia prináša veľkú pridanú hodnotu.“

Miro Mriz

www.zacinamepodnikat.sk

Ilustračné snímky - (IT)

www.slsp.sk ☎ +0900

**Doprajte rast vášmu biznisu
a žňte úspechy po celý rok**

Sme dlhodobým a stabilným partnerom agrobiznisu na Slovensku.

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

Sme banka na strane podnikateľov